Hitra kommune

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2025/217-1

Saksbehandler: Hege Østmark

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2/25	22.01.2025	Utvalg for Oppvekst

Barnehage- og skolebruksplan 2025 - 2035

Kommunedirektørens innstilling

Utvalg oppvekst vedtar å sende forslag til barnehage- og skolebruksplan for perioden 2025 – 2035 på høring som framlagt i denne sak. Høringsfristen settes til 16. mars 2025.

Ingjerd Astad
Kommunedirektør

Hege Alice Østmark
Konstituert skolesjef

Dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke underskrift

Vedlegg:

1 Barnehage- og skolebruksplan 2025-2035 - Kommunedirektørens forslag

Sammendrag
Hitra kommune er samfunnsbygger, tjenesteleverandør, myndighetsutøver og arbeidsgiver. Hovedoppgavene i samfunnsoppdraget er å bidra til å påvirke samfunnsutviklingen, levere velferdstjenester til innbyggerne og legge til rette for lokaldemokratiet.

Hitra kommune har styringsverktøy som viser mål og retning for utviklingen av kommunen som samfunn og som organisasjon. Den nye barnehage- og skolebruksplanen blir en sentral del av kommunens styringsverktøy.

Formålet med barnehage- og skolebruksplanen er å gi et grunnlag for å kunne planlegge for hensiktsmessige og framtidsretta barnehage- og skoleanlegg, samt en bærekraftig struktur for framtida.

I årene 2025-2035 vil det å rekruttere og beholde fagkompetanse innen både barnehager og skoler være blant de viktigste oppgavene oppvekstområdet i Hitra kommune jobber med. En bærekraftig barnehage- og skolestruktur med levende enheter vil kunne bidra både med nødvendig rekruttering, og det å beholde kompetanse oppvekstområdet har tilknyttet seg og har behov for å beholde

Fram mot 2040 vil alle landets kommuner utfordres på ressurser. Folketallet øker nasjonalt, men for svært mange kommuner går folketallet ned. For de aller fleste kommuner vil det etter hvert være flere eldre enn yngre i befolkningen, uavhengig av kommunestørrelse. Dette betyr at det vil bli færre yrkesaktive, både til å yte tjenestene, men også færre skattebetalere som skal betale for tjenestene. Hittersamfunnet står i en svært positiv særstilling. Over tid har kommunen hatt kraftig befolkningsvekst. Likevel opplever også Hitra at konkurransen om kompetansen vil bli hardere, og søkertallene til både barnehagelærerutdanningen og lærerutdanningen gir oss allerede nå store utfordringer.

Hitra kommune må planlegge for en barnehage- og skolestruktur for framtida. Med forventet vekst er oppdraget å sikre økt og framtidig barnehagekapasitet. I dag har barnehagene kapasitet på 380 plasser, der barn under 3 år fyller 2 plasser mens barn over 3 år fyller en plass. Det er nå rundt 270 barn i barnehagene og ingen ledig kapasitet.

En bærekraftig skolestruktur er en skolestruktur som først og fremst ivaretar barnas mulighet til å være både deltakere og bidragsytere i felleskapet. Skolestrukturen skal gi våre barn mulighet til å utvikle seg både faglig og som individer, og i denne prosessen er samhandling med andre en nøkkelfaktor. Forskning på skolestørrelse viser ikke entydig at større enheter er bedre enn små, men det er funn som peker på at en skolestruktur med større enheter gir kvalitet i både undervisning, læringsmiljø, sosial utvikling og i lærernes fagmiljø.

Planen omhandler:

- Hitra i dag
- Å være attraktiv
- Struktur for framtida
- Hitra i 2040; hva må være annerledes i 2040 sett med 2025-briller
- Handlinger i planperioden
- Sikre økt og framtidig barnehagekapasitet
- Sikker barnehageplass = Bostedsattraktivitet
- Befolkningsutvikling, framskrivinger og trender
- Tilvekstfaktor – Et mål på bostedsattraktivitet
- Statistiske valg og begrensninger
- Kapasitet i barnehager og skoler

Bakgrunn for saken
Gjeldende barnehage- og skolebruksplan har varighet frem til 2030, da med beskrivelser og framskrivinger fra 2019. Kommunens styringsverktøy skal revideres jevnlig, og hittersamfunnet har endret seg mye i årene fra 2019.

Positiv vekst i Hitra kommune medfører behov for nyere og grundigere kartlegging av alle kretser for å kunne presentere alternativer for framtida. En ny barnehage- og skolebruksplan vil gi godt grunnlag for styring i kommende år.

Saksopplysninger
I denne planprosessen har kommunedirektørens fagressurser jobbet sammen om å skape oversikt over kunnskapsgrunnlag og nødvendig informasjon som grunnlag for å kunne gi et så korrekt bilde av oppvekstområdet som mulig. Hitra i tall er den sentrale kilden som kunnskapsgrunnlag og faktainformasjon i all planlegging og alle planprosesser. I tillegg er det gjennomført analyser, innhentet statistikk, tallmateriale og annen informasjon som er spesifikk for skole og barnehage. Summen av dette gir grunnlaget for å kunne si noe om dagens situasjon, men også kartlegge framtidige behov ved kommunens barnehager og skoler.

I arbeidet med ny barnehage- og skolebruksplan har kommunedirektøren fra organisasjonen invitert arbeidstakerorganisasjonene og medarbeidere i barnehagene og skolene til involvering og medvirkning. Og det samme fra folkevalgt nivå, der utvalg oppvekst og Hitra ungdomsråd har vært involvert gjennom workshops. Tema har var aktuelle problemstillinger og mulige løsninger for blant annet kapasitet innen oppvekstområdet. I workshopene ble innsamlet tallmateriale belyst som grunnlag for analyse og refleksjon. Utgangspunktet i workshopene var følgende:

1. Hva ser du ut fra informasjonen ved første øyekast?
2. Ser gruppa noen tiltak som bør prioriteres? Hvilke og hvorfor?

Det har vært stort engasjement for oppgavene, og det kom mange innspill. Innspillene er sammenfattet som vedlegg til denne planen. Både analyser og refleksjoner viser at det er en opplevelse av at dagens løsning er god nå, men at det er behov for endringer. I workshop kom det tydelig fram både profesjonsstolthet og en klar forståelse at det er barn og unges oppvekstsvilkår som er oppdraget.

Vurdering
En barnehage- og skolebruksplan som tydelig viser retning for en bærekraftig struktur, både når det gjelder arealer, anlegg og kompetanse, vil ha innvirkning på hvordan kommunen skal prioritere både økonomiske og menneskelige ressurser inn i framtida. Det er alltid slik at «For å vite hvor vi skal – må vi vite hvor vi er». Denne planprosessen, og resultatet av den, mener kommunedirektøren svarer ut nettopp det. Sentralt i arbeidet har kommunens forståelse av bærekraft vært viktig: *Den lokale kraften som ligger i mennesker, miljø og økonomi, og som gir oss mulighet til å vokse i balanse med natur- og ressursgrunnlag*.

Tjenesteyting, struktur, arealer og anlegg til tjenester i oppvekstområdet, er en del av den totale virksomheten i kommunen. Når det skal prioriteres, må det skje i helhet og sammenheng.

En sentral del av kommunedirektørens oppdrag er å sikre utvikling av tjenestene og organisasjonen til det beste for innbyggerne og aktører i Hitra, der ressursene understøtter samfunnsoppdraget. For at det skal kunne skje, er det nødvendig med tydelige styringsverktøy der folkevalgt nivå setter retning og rammer for oppdraget.

Figur 1: Befolkningsframskrinvinger for Hitra. SSB sit middelalternativ øverst, målsettingen til Hitra under

Figuren over viser både forventet befolkningsutvikling og hvordan befolkningsutviklingen vil kunne se ut hvis kommunens målsettinger nås (Målbilde Hitra 2030). Dette er utgangspunktet vi jobber ut fra og skal sikre kapasitet for i fremtiden.

Kommunedirektøren er i alle sammenhenger tydelig på at framtida vil være annerledes enn dagen i dag, og dette gjentas her: *«Tida som ligger foran oss, vil kreve evne til omstilling og endring. Vi trenger ingen ny pandemi for å bevise det. Tilgang på ressurser – økonomiske og menneskelige, ivaretakelse av klima og miljø og sosiale utfordringer er hovedelementer i det samfunnsoppdraget som kommunen skal ivareta. Hitra kommune har alle muligheter til å utvikle et samfunn for framtida – vi står ikke i en akutt krevende situasjon. Hitra er attraktiv for næringsetableringer og attraktiv som bosted. Men for sikre handlingsrommet inn i framtida er det avgjørende at organisasjonen evner omstilling og endring – og at vi gjør de riktige prioriteringene. Valgene vi gjør for framtiden, vil legge klare føringer for den handlefriheten vi skaper for framtida, og dermed for ytterligere attraktivitet.* ***De kommunale tjenestene, investeringstakten og gjeldsbelastningen må tilpasses de framtidige inntektene og befolkningsutviklingen– og sammensetningen.*** *Slik tar vi oppdraget på alvor.»*

Det er avgjørende å sammen erkjenne utfordringsbildet og sammen se mulighetsrommet. Det vil kunne gi de gode løsningene for hittersamfunnet. Intensjonen er at den gjennomførte planprosessen og utredningen bidrar til det.

Barnehage- og skolebruksplanen skal gi retning. Kommunedirektøren anbefaler 4 sentrale handlinger for planperioden 2025 – 2035, begrunnet ut fra fakta, kunnskap og analyser som plandokumentet viser. Disse anbefalte handlingene vil være grunnlag for dialog og diskusjon i høringsperioden.

Anbefalte handlinger er som følger:

A Kvenvær oppvekstsenter legges ned fra høsten 2025

Befolkningsutviklingen tilsier at det ikke er grunnlag for et eget oppvekstsenter på Kvenvær. For elevene er det vanskelig å gi et tilfredsstillende tilbud på Kvenværet om vi skal vekte muligheter for sosial utvikling i en gruppe, eller muligheten for å utvikle seg faglig med jevnaldrende.

Elevene på Kvenvær er allerede tilknyttet Fillan skole 2 dager i uka med denne begrunnelsen. Barnehagen på Kvenvær er inaktiv, og det har vært svært få henvendelser om barnehageplass etter den ble satt som inaktiv. Så lenge det er kapasitet i Hitrabarnehagen totalt, er dette tilbudet ivaretatt.

Økonomisk vil dette kunne gi en besparelse på individuell skoleskyss, da nedleggelse av Kvenvær oppvekstsenter vil medføre endring i skolekretsgrenser. Kommunedirektøren foreslår at Kvenvær skolekrets deles mellom Forsnes og Andersskogan, og opptas i Strand krets og Barman krets.

B Ny barnehage bygges i Fillan (2027)

Barnehagekapasiteten i Fillan har over flere år vært for liten. Midlertidige utvidelser som skulle avhjelpe kapasitet på kort sikt må nå inn i en permanent løsning.

I Grendahuset er det en gjenstående varighet på leieavtalen på 7 år, og bygget som huser friluftsavdelingen Furua har en midlertidig godkjenning. Det er ønskelig at en barnehage i Fillan plasseres med nærhet til sjø, og at det er en tydelig satsning på bærekraftig naturbruk og friluftsliv.

C Hemnskjela oppvekstsenter oppgraderes for å kunne møte framskrevet vekst fram til 2035

Sunde og Hemnskjela er et av satsningsområdene for Hitra kommune. Området er sentralt plassert både i forhold til næringsutviklingen i Hitra industripark og kysthavn, og også i forhold til kommunens areal for næringsutvikling i fastlandsdelen av Hitra. Det er i tillegg et område som er gunstig plassert med tanke på pendling, for eksempel inn mot Orkdalsregionen og også mot Hitra og Frøya.

Hitra kommune eier areal som reguleres for ytterligere boligutbygging i området. Dette er faktorer som bygger sterkt inn under satsningen og gir grunnlag for å også videre satse på Hemnskjela oppvekstsenter som tjenesteyter i området. Det er på bakgrunn av dette vedtatt mulig utvidelse av barnehagen i oversendelsesforslag i vedtak i k-sak 35/22. Det er nå viktig å planlegge for at skolen også må rustes til å kunne ta imot flere barn i framtiden. Det legges på bakgrunn av dette opp til utvidelse innenfor 2025-2035.

D Samle alle mellomtrinn ved Fillan skole innen 2030

Alternativ 4 – Samlede mellomtrinn

Ved å samle alle mellomtrinnene i Fillan vil det frigjøre kapasitet på oppvekstsentrene i grendene. Økningen i antall barnehagebarn vil gi økning inn i skolene de neste årene, og kommunen må sørge for fleksibilitet for å kunne løse barnehage- og skolekapasitet både på kort og lang sikt.

Dette gir følgende skolekretsgrenser fra effektueringsdato.

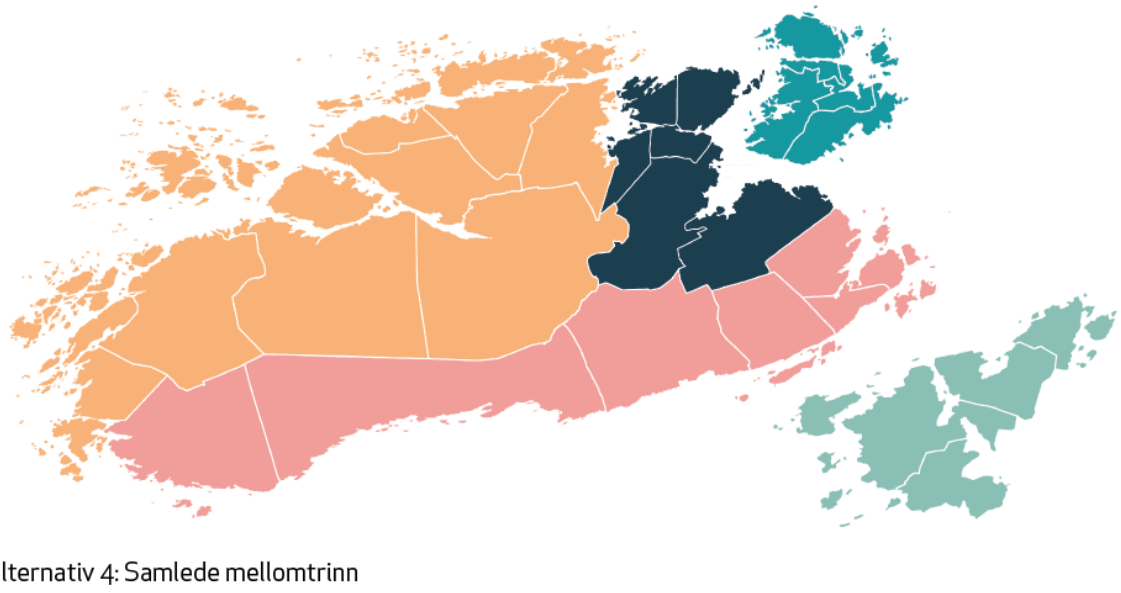

Figur 2: Nye skolekretsgrenser dersom alternativ 4 vedtas. Kvenvær krets blir delt ved Lydalsvågen og fordelt til Barman og Strand kretser.

Kommunedirektøren anbefaler Utvalg oppvekst å sende forslag til Barnehage- og skolebruksplan for perioden 2025 - 2035 på høring som fremlagt i denne sak. Høringsfristen settes til 16. mars 2025.